PREU. 5 CENT.

EN PATUFET

*** * * * Fará una entremaliadura cada diumenge * * * ***

ANY 1.er * BARCELONA, 8 MAIG 1904 * NÚM. 19

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

NANO.

*—Vosté, senyor galant,
que te la cara de diamant:
un dineret pera la Santa Creu.*
—Teniu: ja veig que de mi os recordéu.

Quina gentada diumenge passat en la Festa dels Jochs Florals! Alló estava que donava gust de veure, perque demostra que d'any en any va sent mes el nombre de personas que senten goig pera fruir de prop la dolsa flayre de las lletras catalanas, y aixó que'm consta be prou que las targetas no han anat enguany gens abundants, si no que'l Consistori las ha fet gruar a mes de quatre que en buscavan y han hagut de fer denteta.

Donchs, sí, no haig de repetir lo que vaig adelantar la setmana passada, aixó es, que tenim un Mestre nou y un altre que va pe'l camí. Que be s'ho mereixen, no tinch que defensarho; vos ho dirá mellor que jo, las sevas galanas composicións. Ab aixó, que per molts anys poguém dirho aixís.

Y anant a una altra cosa, ¡ja os dich que l'altre día m'en vaig veure ab un embull! Jo venía de la Seu, de veure benehir lo terme, que, com es costúm, se celebra cada any a dalt del terrat de nostra Catedral, ahont, al bell mitj de l'Absis, s'hi troba la creu del Padró de Barcelona, quan m'atura una nena que desseguit me va semblar que'm conexía, perque'm va dir alló: —*Vosté. senyor galán, etc*,, ab un ayre que no vaig poguer menys que pagar lo dineret pera la Santa Creu y ¡noys! tot just acabava de aceptarli la flor que del seu plat me va donar a escullir pera obsequiarme, que desseguit ne va venir una altra, y d'altras, que valga que'l passat diumenge vaig vendre molts diaris, o si no, vos ben asseguro que m'haurían acabat los quartos.

Pero que consti, no ho dich perque 'm sapigués greu ¡no senyor! Ho dich

perque'n vaig quedar contentíssim, a mi que tant m'enamora veure que's conservan aquestas bonicas costúms del nostre poble. ¡Sí, diheumo sempre *Senyor galán, un dineret pera la Santa Creu*, que no us mancará may lo veritable regraciament d'aquest amich vostre, qui sols a la seva mare li diu cada anyada en aytal día:

Vosté, senyora rosa,

perque per mi no n'hi ha cap com ella,

que te la cara tant hermosa,

y es a l'única que pot captarli

un dineret pera la Sta. Creu.

En Patufet

Reflexions d'un baylet

No m'ho vull pas guardar al pap,
y vaig a explicarvos ara
lo que'l meu tendre cervell
pensa d'aquesta *batalla*
que tenen dugas nacións
fortas y civilisadas
als indrets de... no se ahont,
en quin recó de mon para
un gegant que's diu *«Artur»*,
que li estant ventant castanyas.
Potser algún gran me dirá:
«¿Y ara, ahont va aquest tap de bassa?
¿Qui ets tú, nap buf, per tractar
cosas de tanta importancia,
y en assumptos delicats
ficarhi la cullerada?
Guárdala aquesta pel plat
de la sopa allá a ta casa».
¡Aixó prou! També m'hi avinch,
com que no'm falta la gana,
gracia a Déu... y si'm portés
tan be a estudi com a taula,
ja os ben asseguro que
fora'l primer de la classe.
Pro tornant a lo que deya,
vejent com *jugan a balas*,
els homes grans ab tal furia
y estiran ab tanta rabia
una *corretja* que, a l'últim,
romperá per la part flaca,
ab gust los invitaria
a veure com la canal'a
tot rihent, pacificament,
sense ofendre a Deu ni als pares,
hi juguém, pro no'ns obrím
crudels feridas que sagnan.
¿No us sembla, noys, que aquí'ls grans
hi han de apendre de nosaltres?

Lluiset Llansa

La guerra Japó-Russa

(Acabament)

Tothom se defensava com un heroe; éll sempre al devant los animava ab

l'exemple repartint colps de sabre a dreta y esquerra sens que en los moments mes crítichs de la batalla s'hagués observat lo mes petit defalliment per part de sas tropas que avansavan ab un entussiasme delirant. Quan ja va creure que l'enemich; perseguit d'aprop per sos valents, estaria a bona distancia, baixá de cavall y doná per acabada l'acció d'aquell jorn y sens pretensións, com lo més humil dels criats comensá a recullir armas, banderas y trofeus de guerra ab los que acabá d'adornar son cavall y entrá victoriós altra volta a sas terras ahont se li feu una arribada imponent ab viscas y aclamacións a las que ell contestava trayentse lo barret engalonat, saludant ab una serietat magestuosa y satisfeta. Mes, ¡oh! desgracia; sens dubte que l'enemich al retirarse li va preparar un parany pera venjarse de la derrota soferta; una mina secreta, com si diguessim, y efectivament, quan ab mes joya galopava cap a casa, lo cavall se li entrebanca ab un cordill travesser posat pera ferli la traveta y bona nit héroe, adeu medallas y barret de paper; totas las ilusións per terra!

. . . .

¡Es clar, com que tot havía sigut un somni; al caure del llit va ferse un nyanyo al cap y una bona camallada.

¡Com hauria rigut l'enemich si l'hagués vist en camisola plorant de rábia y buscant per dessota del llit lo barret que no havía existit mes que'n sa imaginació!

La sort que ab lo soróll sa mareta va correr a saber qué era y tot amoixantlo ab petóns amorosos li preguntá—¿Qué has fet, Lluiset maco?—Yo *des* son los japonesos *te* m'han fet *taure* de *tatano*.

Miranius

MODAS DE VESTITS

pera nenas de 6 á 8 anys

N.º 1

N.º 2

N.º 1.—Vestit de seda color rosa, lo cos escotat, guarnit ab entredós cr y tavelletas ab un farbalá de la mateixa seda formant un coll.

La faldilleta es feta de tavelletas guarnida ab entredós y farbalá lo mateix que'l cos.

La faixa es de la mateixa seda del vestit.

N.º 2.—Aquest es fet de *tamís* color *beige*; lo cos va ab uns arrugats formant *bollos;* lo coll es fet de la mateixa roba, guarnit ab unas aplicacions de punta crua y un biaix al voltant del coll, com també el baix de la faldilleta de satí del mateix color del vestit y la faixa igual.

Sombrero de palla ab llassos de cinta de satí.

Apa Quissu, aquest terrós
si l'agafas, es per tú
o sinó estigas segú
que no serveixes per gos

Lo jutge inteligent

Un rey va volguer saber, per sí propi, si la gent exagerava assegurant qu'en un poblet hi havía un jutge d'una inteligencia extraordinaria y que fallava infaliblement ab veritable justicia, a tal punt, que'l mes espavilat no podía enganyarlo.

Allavors lo rey se vesteix de marxant y se'n va cap al poble ahont residía lo referit jutge y al arribarhi se troba ab un pobre esguerrat que li demana caritat. Ell que n'hi fa y continúa son camí, mes l'esguerrat l'estira pel vestit.

—¿Qué vols? ¿No t'he fet caritat?

—Sí, m'has fet caritat, pero't volía demanar un favor, y es que'm deixis pujar a cavall fins a la plassa del poble, puig los carros me podrían aixafar.

Allavors lo puja a la gropa del cavall y se'n van vers la plassa; al ser allá 's paran, pero'l pobre no baixa y no's mou de cavall.

—¿Per qué no desmontas? ¡Apa, ja hi som!

—¿Y per qué haig de baixar, si aquest cavall es meu? ¿Y si no vols deixar-

lo de bon grat, te'l faré deixar per forsa; anirém a trobar lo jutge y veurém.

La gent comensá a reunirse a son vol, escolcoltant la discussió, fins qu'alguns varen dir:

—Aneu, aneu a trobar lo jutge, qu'ell ho arreglará tot seguit.

Axís ho varen fer. Se 'n anaren a casa'l jutge, ahont la gentada s'empenyía pera arribar al tribunal; lo jutge cridava per torn a 'ls que havía de jutjar.

Abans que toqués lo torn al rey y a l'esguerrat, lo jutge cridá 's presentessin un sabi y un pagés. Aquests dos disputavan a propósit d'una dona que'l pagés assegurava qu'era la seva y'l sabi pretenía que era d'ell.

Lo jutge, després d'haverlos escoltat, rumiá un rato y digué:

—Deixeu la dona aquí a casa y vosaltres torneu demá.

Quan aquets van ser fora entraren un carnicer y un marxant d'oli.

Lo carnicer anava tot brut de sanch y lo marxant tot tacat d'oli; lo primer portava a la ma diners y l'altre lo tenía agafat per la ma. Allavors lo carnicer va dir:

—Jo he comprat oli a casa d'aquest home, y al treurem la bossa pera pagarli m'agafa la ma pera volérmela pendre, y veus aquí perque hem vingut, jo, agafant la bossa y ell, agafantme la ma.

—¡No es veritat! Los diners son meus y ell es un lladre.

—¡Mentida!

—Ell ha vingut pera comprarme oli y m'ha demanat li cambiés una moneda d'or. Jo he tret los diners y los he posat sobre lo taulell; allavors ell los agafá y anava á fugir quan l'he pogut agafar per la ma y ferlo venir cap aquí.

Després d'un silenci, lo jutge respón:

—Deixeu los diners a casa y torneu demá.

Quan va tocar lo torn al rey y a l'esguerrat, aquell va explicar lo cas tal com

Un bany rus

I.—Remanoy, si que riurém...
—Quina broma que farém.

havía passat; lo jutge, després d'escoltarlo, maná a l'altre s'expliqués.

—Tot aixó que aquest home vos ha dit es mentida donchs jo anava a cavall y al atravessar la població trobo aquest home que'm demana lo deixi muntar a la gropa y lo porti fins á la plassa. Jo ho he fet, pero després no ha volgut baixar, dihent que el cavall era seu, cosa que no es veritat.

Després d'un breu silenci lo jutge diu:

—Deixéu lo cavall a casa y tornéu demá.

A l'esser a l'endemá una

II.—Ja veurás com d'aquí un rato tindrém montat l'aparato.

gran gentada se va aplegar devant de casa lo jutge pera sentir las sentencias.

Lo sabi y lo pagés varen ser los primers en compareixer.

—Agafa la dona, diu lo

jutge dirigintse al sabi, y que's donguin cinquanta assots al pagés.

Axís se feu; lo sabi se'n portá la dona y lo pagés sofrí lo cástich ordenat en presencia de tothom.

Després lo jutge cridá al carnicer.

—Te los diners, son teus, y a n'aquest marxant d'oli doneuli cinquanta garrotadas.

Allavors va tocar lo torn al rey y al esguerrat.

III.—¡Ay, Senyor, quina mullena que tinch a sobre l'esquena.

—Coneixerías lo teu cavall entremitj de vint cavalls mes?, va dir lo jutge al rey.

—Prou.

Comte Ll. Tolstoi

(Acabará)

En altres capitals hi podrá haver mes explendidés en presentar els espectacles, mes rigor históric y mes propietat en la escena y en la indumentaria, potser sí, pero varietat com en la nostra, un conjunt tant pintoresch y fréstech al mateix temps, no crech que existeixi en cap altre part del mon. Podeu triar del vert mes viu al color palla mes manso; de *La Tremenda* y *La Revoltosa* á la *Flor de un día* y *Pascual Cordero*. ¿Qué sou amichs del género entre-

maliat? Donchs *Los Pilletes* vos farán de *Cura de moro*, com se sol dir. ¿Voleu tristesas, perque sou partidaris del gust sentimental? Busqueu *La Morta* y li endosseu *El Pésame*, que son cosas ingratas com las *Espinas de una flor*.

En un cas que tinguéu predilecció pel género patriótich, també hi trobaréu en los cartells tasqueras atrevidas y enlairadas com *El camí del Sol* y altres que continuament s' anuncian.

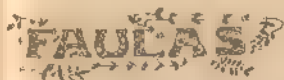
D'estil melodramátich antiquat, arreglos mes ó menys aparatosos y disfressats, també n'hi ha, y que molts s'ho empassan sense fixarshi, com si 's mengessin una cuixa de gat creyent que's de cunill. Es un sistema que creix y s'extén ab rapidesa, per desgracia nostra. Convé, donchs, qu' en tot hi domini un criteri sa y no migrat, instructiu, no pas viciós y bullanguero, y que per això veuréu a molts que prefereixen més una *Esposa Mártir* á un *Mal Pare*, y sens dubte que jo també'm decanto per aquest cantó.

¿Voléu després gosar lo plaher íntim de la vida obrera, dignificada ab lo trevall acompassat y metódich, com lo tich-tach d'un rellotge alentat per las martelladas d'un *Ferrer de tall*, que a tots ensenya sas doctrinas d'honradesa? En bona hora sia, això no us fará cap mal. Pero jo molt vos recomano que fugiu dels llochs en que hi aleni *La gran juerga*, perque es ahont hi campeja *El Presidario* y *Lo mosso de l'esquadra* després hi te que veure. Lo cert es que'l pobre que ha de dar rahó de tots aquests géneros ja passa'l seu *Via-Crucis*.

Fugiu d'*Els Mals Pastors* y quant per *Gran Katakruk* us vinga a las mans un periódich atapahit d'espectacles tant enrevessats com los que s'anunciavan avuy fa una setmana, cregueume a mi, si no voleu errar lo tret, antes de fi-

cause la ma a l'armilla pera comprar la entrada, val mes que aneu al Parch a donar pa a las ocas o se'n aneu al Tibidabo a veure com s'aixeca la bomba dels toros.

CRISTOFUL

DE ISOP

Del xich Milá y de sa discreta mare

Un xich, Milá, havent estat per gran temps de una mortífera malaltía, pregá humilment a sa mare, destilant dels seus ulls vives llagrimas, que, peregrinant per los temples dels Deus, fes innumerables vots y promeses perque alcancés sanitat. Al qual respongué l'aflictiva mare:

—Mes seria que contenta de aderir al que supliques, mes tinch recel que en res no t aprofitaria, perque havent tú destruit los sumptuosos temples y ensuciat los altars, no deixan exercir ja may los divinals sacrificis, tinch per impossible obtenir lo que desitjes. Refereix aquesta faula que los ínichs homens, quan son punits de la Justicia divina, ja més serán ohits d'aquella fins que de les iniquitats, fassen condigne penitencia.

Lo renegador no es ohit dels Sants.

***

No envejis may al tauja
que, ple de superbia, viu:
si quan tu ploras ell riu,
quan riurás ell plorará.

Tinch cinch cèmtims per' gastarme
per brenar, y fet y fet,
en lloch de comprar un llonguet,
m'estimo molt mes comprarme
el simpàtich PATUFET.

Epigrama

Un xicot que's distingía
per sos estranys acudits,
entre'ls senyors que, reunits
en un gran saló hi havía
al cap de poch ne vejé
un qu'era molt calvo y sech,
y ab molta gracia'l marrech,
tot signantli'l cap, digué:
«Si fan ab aquell senyó
com ab els noys quan no creuhen,
si no fa bondat li deuhen
dar las surras al *meló*».

LUISET LLANSA

Exercici gramatical

Traduhiu al castellá la següent prosa del festiu escritor Vilanova, per quin trevall donaré tres premis, á las tres mellors traduccions que rebi, consistens en set, cinch y tres messos de suscripció al periodich.

Caricatura

Fragment

La Mariagneta, qu'era una xerrayre amohinosa que enrahonava seguit y depressa, sense fer comas com si se li escorregués la parladora, deya:

«—D'amable y falaguer ab la Reyna y ls personatjes y ab tothom, prou que n'es lo meu home Pero a casa, ab los que hi te obligació, ¡Deu lo fassa un Sant! es un Neron.

«—Mira, Janet, que han portat tals y tals recados, que cesta, que ballesta, si las volan secas ó verdas anem a dir, y comenso a esplicarli la comissió ab pessas menudas perque no hi hagi erros, feynas cambiadas ó fora de mida ó mal entés que luego no ocasioni rahons y quimeras que's poden estalviar

perque'l parroquiá sempre es lo mateix: tot ho vol bé, depressa y a comodo, y aviat es feta una errada, tant tocats y posats y justos de mida com van sempre, que ara mateix no's pot trevallar pera ningú; ab aquell aleno que van y aquell dessespero.

¿Qué no está adobat lo renta mans? Miri que la senyora'l necessita, que's te de rentar la cara fora del cuarto.—¿Cóm tenen —ve una altre—aquella cadira?—Filla no está llesta—Ay lo senyoret com se posará, fa tres días que l'adoban. Y tothom ab aqueixas pressas y aquell neguit. Ditxós lo qui no te de tractar ab la gent... Ay, que volía dir, ¿de qué parlavam?

—Te rahó: 'm trenca la paraula sempre. Sense deixarme acabar d'esplicar ni contarli lo que vol cada parroquiá.

—*Al grano*, 'm diu sense deixarme acabar, tallantme la paraula a la boca. Y esplíquili vosté ab quatre paraulas justas, lo que no pot dirse ni ab vinticinch.

—*Enterado*, 'm fa ab aquella cara de tres deus; ¿cóm está'l dinar?

Menja depressa y a empentas, que sembla que li hagi d'escapar lo tren pera anarsen desseguida al café. Y jo aquí, vigila al aprenent, que quan me'n adono, ja es á las escalas de la Seu á jugar ab altres murriets que me'l desencaminan...

—¿Quan tornará l'amo? em preguntan l'un y l'altre que'l tenen de veure per las sevas cosas—Perdonin, los dich jo; no te hora ni día segur. May se res jo. Un cop va estar onze días fora. «Está a punt lo sopar?» me va dir. Consideri, feya tans días... després vaig sapiguer que venía de París; si senyora de Fransa. Y cada día li arreglava'l dinar y'l sopar ben calentó, ben aconduit, y ell clavantse'ls *mistechs*, aquella porqueriota de carn mig crúa. Li asseguro que vaig passar aquells días que'm vaig envellir per vint anys. Aquella

ansia que no'm deixava sossegar, aquell barrinar seguit; ahont será ell..... que li haurá passat... potser ja es mort. Onze nits sense aclucar los ulls. Valga que me'n anava aquí á Santa Marta y'm distreya. A comprar no hi estava ni un quart: com si anes a robar. Y ell lo grandíssim a Fransa ab la gent de bras alt, visitantse ab los personatges y tota classe de marquesas. Dèu-hen ser molt bledas allí baix aqueixa familia de suposició. ¡Es veritat com ell te aqueixa labia que a tothom encisa! Contin alla com lo rebrían... Encare diu que no ha trepitjat cap carrer de París ¡Sempre anava en cotxe!

Mentres tant, jo aquí quedava a deurelas setmanadas al aprenent, no hi havía una malla en tot casa!

EMILI VILANOVA

Del llibre *Plorant y Rient.*

Recordo als llegidors de fora que las traduccions qu'envihin, com també las solucions, ho fassin en un sobre obert, ab sagell de 1/4 de centim, fent constar que son *«Originales para imprenta.»*

Hem rebut un exemplar de las «Aucas» d'Historia de Catalunya, fetas ab la sana intenció d'instruir a tots los noys y noyas dels fets més importants de nostras gestas. Ne trovaréu en venda en nostra Administració, a cinch centims y vos las recomaném.

* * *

No vos diré res de nou si vos faig a saber que s'ha publicat un llibre anomenat «Deu Rondallas de Jesús Infant» escritas per En Joseph Carner, puig ja fa dies que'l trobareu per tot allá ahont venen llibres.

No'm cal dir si vos lo recomano, puig val pochs diners y lo que hi trobareu escrit cregueu que'n val molts.

* * *

Tip. «Arte Moderno» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

Visitas d'«En Patufet»

A l'Academia de Bonas Lletras

—Aquí'l te, Sr. Durán.
—¿Qué'm porta, Sr. Miret?
—L'Académich PATUFET,
que tothom enlayra tant.

